

Катанчик Юлія Євгенівна
Подченко Юрій Андрійович

Національний університет «Одеська юридична академія»

АРБІТРАЖ ЯК МИРНИЙ ЗАСІБ ВРЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ

Актуальність теми визначається необхідністю удосконалення механізмів примирення у конфліктних ситуаціях між суб'єктами міжнародного права. Вивчення міжнародного досвіду в даному питанні, у кінцевому підсумку, є запорукою ефективного, дієвого та швидкого вирішення спорів мирними засобами.

Найбільш регламентованим альтернативним засобом врегулювання конфліктів є інститут міжнародного арбітражу (третейського суду).

Арбітраж – це, власне, спосіб вирішення спорів, при якому сторони звертаються до арбітрів (третейських суддів), обраних сторонами або за їх згодою, або в порядку, встановленому законом. Саме арбітраж дозволяє забезпечити необхідну ступінь конфіденційності та реалізувати право учасників на формування складу професійних арбітрів, які розглядатимуть спір, адже така можливість надає гнучкість та унікальність кожній справі. При цьому головним завданням арбітра – максимально зважати та узгоджувати волю сторін. У цьому полягає одна з особливостей і переваг міжнародного комерційного арбітражу [2, с. 17].

Міжнародний арбітраж має на меті розглянути та вирішити спір по суті, використовуючи матеріальне та процесуальне право, обране сторонами, бо саме процедурні питання надаватимуть переваги або створюватимуть перепони безпосередньо у процесі розгляду спору.

Звісно, арбітражний розгляд не пов'язаний імперативними процедурними нормами, що позитивно відображається на розгляді кожної конкретної справи й утворює певний ряд варіантів для досягнення взаємоприйнятної угоди для сторін або їх добровільного примирення, на відміну від державних судів. Так, у національних судових установах питання підвідомчості та підсудності врегульовані чинним законодавством [1, с. 93]. Відповідно, це є ще однією перевагою, бо договірна основа призводить до того, що рішення є

обов'язковими тільки для сторін розгляду справи.

Можна стверджувати, що Міжнародний арбітраж є відмінним від національного арбітражу. Власне, однією з його виключних рис є те, що він не належить до жодної правової системи, а залежить лише від контракту, який, як правило, містить у собі арбітражне застереження. Так, в угоді може бути зазначено місце арбітражу, його умови, мова, застосовне право тощо [2, с. 16]. Окрім того, особливість Міжнародного арбітражу полягає також в тому, що більшість джерел його регулювання є здебільшого міжнародними актами [3, с. 146]

Отже, засоби альтернативного врегулювання спорів надають можливість для сторін використовувати різні методи, які найкраще враховуватимуть їх інтереси та вимоги, залежно від сутності спору. Одним з таких методів є арбітраж, адже він має ряд переваг, що значно пришвидшують розгляд справи та максимально узгоджують волю учасників конфліктної ситуації.

Джерела:

1. Паладій М. В. Альтернативне вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності в Україні. *Вісник Хмельницького ін-ту регіонального управління та права*. 2004. №1-2 (9-10). С. 93-97.
2. Побірченко І. Г. Діяльність міжнародного арбітражу в Україні та його міжнародні зв'язки. *Право України*. 2011. № 1. С. 8-21.
3. Біда К. М. Міжнародний комерційний арбітраж: до питання щодо сутнісної характеристики. *Вісник Юридичні науки*. 2011. № 1. С. 144-148.

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Канєнберг-Сандул О. К.